

NED. MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER TANDHEELKUNDE

VERKORT VERSLAG

van de dertigste Algemeene Vergadering (een en twintigste Jaarvergadering) op Zaterdag 26 Januari 1935 te 16 uur en Zondag 27 Januari 1935 te 10 uur in het Jaarbeursrestaurant te Utrecht.

Voorzitter: Ch. F. L. Nord.

Aanwezig volgens presentielijst: leden.

I. *Opening.*

De Voorzitter opent met een woord van welkom de vergadering. Om programma-technische reden wenscht hij zijn openingsrede tot 8 uur uit te stellen, waarbij dan tevens het Bestuursbeleid van de maatschappij kan worden besproken.

II. *Notulen.*

De notulen der 29e algemeene vergadering als verkort verslag in het T. v. T. van October 1934 opgenomen, worden zonder op- of aanmerking goedgekeurd.

Ingekomen stukken:

De Secretaris deelt mede, dat bericht van verhindering is ingekomen van de heeren: Loeb, Berkenbosch—Berends Willemse (Apeldoorn) en Pitsch.

De Voorzitter voegt hieraan toe, dat de heer Visser onmogelijk vandaag ter vergadering kon komen, zoodat het punt, dat zijn onmiddellijke aandacht moet hebben, tot morgen wordt aangehouden.

III. *Jaarverslag van den Secretaris Hoofdbestuur:*

De Secretaris leest zijn jaarverslag, dat herhaaldelijk een krachtig applaus oogst en zonder eenige opmerking wordt goedgekeurd.

De Voorzitter brengt uit naam van H.B., D.B. en niet minder namens de leden der Mij. collega Salomons dank voor alles, wat hij in het afgelopen jaar in het belang der Mij. heeft gedaan, en hoopt dat hij dit nog een reeks van jaren zal kunnen volhouden (applaus).

IV. *Jaarverslag van den Penningmeester H.B. en Begrooting over 1935.*

De heer *Edel* heeft aan de door hem gegeven cijfers weinig toe te voegen, maar wijst op 'n fout in de begrooting.

Voor het secretariaat C.Z.C. zal overeenkomstig een vorig jaar genomen besluit *f* 1200.— inplaats van *f* 1000.— moeten worden uitgetrokken, zoodat dus de post onvoorzien met *f* 200.— dient te worden verminderd en de post Secr. C.Z.C. met *f* 200.— verhoogd, welke wijzigingen de vergadering goedkeurt.

De heer *Flaumenhaft* zou gaarne inlichtingen vragen omtrent post 12: Tijdschrift voor tandheelkunde *f* 300.—.

De heer *Edel* merkt op dat dit een jaarlijksche standaardpost is. De Voorzitter acht dit moment niet geschikt om dieper hierop in te gaan, maar zal daartoe op een ander oogenblik gelegenheid geven.

V. *Verslag van de Verificatie-Commissie en benoeming van een nieuwe voor het loopende jaar.*

De heer *Salomons* leest het verslag der Commissie voor, waarin, met dank aan den penningmeester voor zijn buitengewoon accurate administratie, wordt geadviseerd hem decharge te verleen.

De *Voorzitter* maakt met genoegen uit het applaus der vergadering op, dat de leden zich geheel met dit advies vereenigen, zoodat daartoe is besloten.

Als Commissieleden worden aangewezen: Mevr. de *Beer van Essen*, en de heeren *Mynarends* en *Kattenburg*.

De beide eersten nemen de benoeming aan, den laatste zal zijne benoeming worden bericht door den secretaris der Mij.

VI. *Beroep van een lid der afd. N. Brabant—Zeeland op de Alg. Verg. naar aanleiding van het door deze afd. uitgesproken roeyement (nog volgens art. 7a—2 der vorige Statuten).*

De *Voorzitter* voert dit punt van de agenda af na de toelichting gegeven te hebben, dat de hier bedoelde collega de behandeling wenschte volgens de nieuwe statuten en huish. reglement, waarbij dus de zaak thuis hoort bij het Hoofdbestuur. Naar het inzicht van het D.B. (en ook blijkens dat der vergadering) is hiertegen geen bezwaar, integendeel.

VII. *Afdeeliningsverslagen:*

Zonder opmerkingen aanvaard.

VIII. *Jaarverslag van:*

- a) de Comm. tot Beheer van het Steunorgaan;
- b) de Directrice van het Bemiddelingsbureau;
- c) den Directeur van het Incassobureau; zonder opmerkingen aanvaard.

d) de Commissie van Schooltandverzorging, de heer Teulings betreurt het, dat er geen contact bestaat tusschen de Comm. voor Schooltandverzorging en de Schooltandartsen in den lande. Een samenkomen dezer groepen, teneinde een ruimer inzicht in de schooltandheelkunde te verkrijgen komt hem wenschelijk en noodzakelijk voor.

De Voorzitter acht ook nader contact niet ongewenscht en belooft deze opmerking aan de Commissie over te zullen brengen, met verzoek daaraan gevolg te geven.

Het verslag wordt aanvaard.

- e) de Onderwijs- en Examencommissie;
- f) de Commissie voor de Nazorg;
- g) de Centrale Ziekenfondscommissie;
- h) de Commissie voor Beroepsethiek.

Deze verslagen worden zonder opmerkingen aanvaard.

- i) de Commissie tot bestudeering van het technikersvraagstuk.

De heer v. d. V e l d e vraagt of 't niet mogelijk zou zijn te verkrijgen dat de Regeering een Inspecteur-Tandarts benoemt, die de tandartsen-diploma's viseert en de bevoegdheid krijgt over het geheele land strafvervolgingen tegen de onbevoegde uitoefening der tandheelkunde in te stellen bij den Off. van Justitie; 'n eigen Inspectie dus, i.p.v. de verschillende Inspecteurs van de Volksgezondheid.

De Voorzitter acht het niet wenschelijk daarop aan te dringen, daar z.i. geen Minister bereid zal zijn een tandarts als ambtenaar aan te stellen met de opdracht politieel werk te doen. En al gebeurde dit, dan zou ons dat thans nog niet verder brengen; de fout zit in de wijze of in de onmogelijkheid om onbevoegden snel en doeltreffend voor het gerecht te brengen. Na een aansporing onzerzijds hebben wij van de Departementen Sociale Zaken en Justitie de verzekering tot medewerking in deze richting en ten overvloede ligt er nog een request klaar voor den Min. van Sociale Zaken. Er wordt dus aan gewerkt en vooral de uitspraak van den Minister om eens en vooral van wettelijke maatregelen en wat dies meer zij af te zien, maakt de zaak eenvoudiger voor Justitie.

Tijdschrift voor Tandheelkunde.

De heer F l a u m e n h a f t zou gaarne vernemen op welke wijze de f 300.—, welke jaarlijks de 3 Vereenigingen aan de Vereeniging van het Tijdschrift — welke de technische uitvoering weder aan een firma opdraagt — geven, worden verantwoord. Is het verstrekken van deze gelden noodzakelijk en bedruipt de zaak zich niet of wel.

De Voorzitter zet allereerst de samenstelling van het Tijdschrift-Bestuur uiteen. Elke vereeniging, lid van de vereeniging T. v. T. benoemt 3 afgevaardigden in het Algemeen Bestuur. Deze negen collega's benoemen de vier redactieleden en met z'n dertienen vormen zij tezamen de Raad van Beheer; de afgevaardigden van de Vereeniging zitten er niet als zoodanig en dat is de reden dat de Secr. van de vereeniging

T. v. T. alleen aan de drie vereenigingen een jaarverslag inzendt. Indien men meent dat het door onze Mij. gegeven bedrag wel verminderd of geschrapt kan worden, dan is de eenige weg, dat wij deze wensch aan de ver. T. v. T. mededeelen.

De heer Flaumenhaf uit de wenschelijkheid, dat er eenige publiciteit wordt gegeven aan de begrooting van deze vereeniging.

De Voorzitter deelt mede, dat een dergelijke publicatie elk jaar plaats heeft, benevens een overzicht van inkomsten en uitgaven welke aan den Algemeenen Raad van Beheer worden overgelegd, dus ook aan de drie vertrouwensmannen van onze Mij. Indien dus bij hen geen aanleiding bestaat om in deze post verandering te brengen, is er vermoedelijk voor de Mij. geen reden individueel in te grijpen.

De heer Flaumenhaf kan zich dit voorstellen, maar wil toch ook hier zijn verbazing uiten over het feit, dat hij, in een ingezonden stuk, met cijfers over de exploitatie komt en geen cijfers terug krijgt, doch er later een begrooting verschijnt, waarbij *f* 300.— is uitgetrokken voor het T. v. T. Dit Tijdschrift toch is ons eigendom en dan komt onwillekeurig de gedachte op: Hoe zit dat?

De Voorzitter acht een dergelijke onvoorbereide discussie op een Algemeene Vergadering niet thuis behoorend; wil een belangstellend lid een of ander iets weten, dan kan hij zich wenden tot een van de betrokken functionarissen om inlichtingen. Kunnen deze hem niet bevredigen, dan dient hij daarmede naar zijn eigen afdeeling te gaan, waar de bezwaren dan in eerste instantie kunnen worden onderzocht. Automatisch komen zij dan in het H.B. en uiteindelijk op de Alg. Vergadering, nadat de zaak van alle zijden behoorlijk bekeken en onderzocht is.

De heer Flaumenhaf wil er nogmaals op wijzen, dat hij zich met zijn vraag gericht heeft tot het Bestuur van het Tijdschrift per open brief in het Tijdschrift, daarbij cijfers gevende, terwijl hij geen cijfers heeft terugontvangen. Het was alleen de bedoeling om belangstelling te wekken en antwoord te krijgen.

De Voorzitter zou het niet gelukkig achten, dat het gewoonte werd om inlichtingen te vragen per open brief of ingezonden stuk; dan wende men zich tot den secretaris van de Vereeniging, waarvan men inlichtingen wenschte.

De heer Flaumenhaf meent dit gedaan te hebben in het belang van de Vereeniging. Als de andere leden meenen, dat zij dit moeten laten rusten, moeten zij dat weten; spreker zal het hierbij laten.

De heer Margadant memoreert dat het tot nu toe op de Alg. Verg. der Mij. wèl gebruik is geweest, het beleid van het Tijdschrift als zoodanig te kunnen bespreken; het is de laatste jaren niet gebeurd maar dat wil volgens spreker, voorzoover hij het Tijdschrift mag ver-

tolken, niet zeggen, dat het niet wenschelijk zou zijn die gelegenheid open te stellen. Hij is van meening dat de vraag van den heer Flaumenhaf eenvoudig kan worden beantwoord; als toevallig het Bestuur van de Vereeniging en misschien ook de Hoofdredacteur van het Tijdschrift hier aanwezig is, is het z.i. volkomen logisch, dat er antwoord op wordt gegeven.

De Voorzitter heeft deze kwestie expres aan de orde gesteld, opdat de leden desgewenscht over het beleid van het Tijdschrift kunnen spreken. De vraag van den heer Flaumenhaf raakte de financieele gestie van het Tijdschrift, zooals die door het Algemeen Bestuur van het Tijdschrift is vastgesteld en deze hoort op deze vergadering niet thuis.

Het lag niet het minst in sprekers bedoeling discussies over het Tijdschrift te smoren, reden waarom hij de vraag stelt of iemand naar aanleiding daarvan een opmerking wenscht te maken.

De heer Salomons merkt op dat het op heden ontbreken van een verslag van het Tijdschrift als oorzaak heeft de jaarswijziging. Het T. v. T. heeft zijn jaarvergadering nog niet gehad en heeft dus ook nog geen jaarverslag, begrooting of balans. In de Zomervergadering en dit kan de heer Flaumenhaf geruststellen, komt het Tijdschrift automatisch ter sprake.

De Voorzitter vindt deze opmerking zeer juist; het jaarverslag van het Tijdschrift zult U dus in de volgende vergadering, ter bespreking voor U zien, maar dat neemt niet weg, dat voor opmerkingen, die dieper gaan een anderen weg moet worden gevolgd.

De heer J. Sanders Ezn. is nooit een bewonderaar geweest van de vaste post op de begrooting van de Maatschappij; juist het feit dat de financieele gestie van de vereeniging T. v. T. zich onttrekt aan het oordeel en de beschouwing van de leden der drie vereenigingen. (Ofschoon hij niemand verdenkt van financieel wanbeheer) — en het feit, dat in dat kleine college, het Algemeene Bestuur van het Tijdschrift, dat besluit is genomen, is voor spreker aanleiding geweest, na jarenlang deel uitgemaakt te hebben van het Algemeen Bestuur, zijn zetel daarin ter beschikking te stellen.

Wanneer de heer Flaumenhaf of een ander die zaak wil uitpluizen op formeele wijze, kan hij in de historie, die hem zeker ter beschikking zal worden gesteld, alles vinden.

Omzetbelasting.

De heer Van Hasselt herinnert allereerst aan het advies (dat spr. voorleest) dat wij aan het Dep. van Financiën inzake de omzetbelasting hebben gegeven. Bij rondschrijven aan de verschillende inspecteurs is dit advies door het Departement eenigszins anders geredigeerd, hetgeen aanleiding tot misverstand gaf, reden waarom spreker wederom is geraadpleegd.

De kwestie was of de prothese inclusief of exclusief extracties moest

worden opgegeven. Spreker achtte de eerste opgave foutief, daar chirurgische behandeling buiten deze belasting valt. De aftrek is willekeurig en geheel afhankelijk van wat de verschillende collegae er voor berekenen, maar om een norm te krijgen achtte hij 10 % aftrek van het totale bedrag niet onbillijk.

Op het Departement zijn daarna menschen geweest, die sprekers fatsoen in twijfel trokken, als zou hij door dit voorstel eigen voordeel hebben willen beoogen. Hij blijft nochtans zijn advies handhaven en vraagt nu het oordeel der vergadering.

De heer **Bloemendal** zou gaarne weten in hoeverre de reparatie van een tand moet worden beschouwd als een uitbreiding of zuiver als reparatie.

De heer **Van Hasselt** antwoordt, dat, indien na extractie er een nieuwe tand aan de prothese wordt toegevoegd, de kosten van de reparatie vallen onder de omzetbelasting; niet als een afgebroken porceleine tand door een nieuwe wordt vervangen.

De heer **Paerl** onderschrijft het standpunt van coll. **Van Hasselt**, wat het principe betreft, daargelaten het percentage.

De heer **Berman** wijst op de oorspronkelijke omschrijving omtrent de omzetbelasting, waarin voorkomt, dat de tandheelkundige diensten niet mogen gescheiden worden van de prothese; het percentage 10 % vindt hij te laag.

De **Voorzitter** antwoordt, dat deze aanschrijving dan verkeerd is verstaan, want het is nooit de bedoeling geweest de extractie er in te begrijpen.

De heer **Van Hasselt** voegt hieraan toe, dat de 10 % willekeurig is, doch z.i. niet geheel onbillijk.

Het zou veel beter zijn als de collega's direct een scheiding maakten in de berekening tusschen prothese en extracties. Doet men dit niet, dan 10 %.

De heer **Sanders** gelooft, dat wij den heer **Van Hasselt** met het vele, wat hij in deze voor de Mij. bereikte, kunnen feliciteeren (applaus).

Het percentage 10 %, of welk dan ook komt spreker minder gelukkig voor en hij adviseert daarom duidelijk in de boeken scheiding te maken tusschen het bedrag der extracties en dat der prothese, hetgeen, zoo noodig, uit de boeken kan worden bewezen.

De **Voorzitter** betoogt dat er een groep niet-leden is en daarvoor moet de oplossing worden gevonden: toen was het antwoord van coll. **Van Hasselt**: neem dan 10 % en nu is het hem er om te doen, om te laten bevestigen, dat hij in deze de meening van de professie vertolkte.

De vergadering bevestigt dit door luid applaus.

De heeren *Teulings* en *Rengers* wijzen op de niet volkomen duidelijke redactie van het rondschrĳven van de *Secr. H.B.* (ook in *Ovrijsel* bestaat hierin, volgens den heer *Holthaus* misverstand) en zouden gaarne een nieuw rondschrĳven tegemoet zien, met het advies van coll. *Van Hasselt* eraan toegevoegd.

De *Voorzitter* zegt toe, het misverstand per circulaire op te lossen en verder zal even worden gewacht wat het Departement doet. Spreker adviseert naar aanleiding van een vraag van collega *Berman*, om, wanneer eventueel iets teveel betaald is, dit te laten rusten. Hij dankt den heer *Van Hasselt* voor de gedane moeite, sluit de discussies en schorst de vergadering tot 's avonds 8 uur.

2e ZITTING VAN ZATERDAGAVOND 20 UUR.

De *Voorzitter* heropent de vergadering en spreekt zijne openingsrede uit (reeds afgedrukt in het Maart-nummer van het *T. v. T.*)

Spreker vraagt of een van de leden het woord verlangt naar aanleiding van het jaarverslag van den secretaris of van zijn zoeven gegeven beschouwingen; niemand, dan wordt deze discussie gesloten.

IX. *Verkiezing van Voorzitter en Penningmeester der Maatschappij.*

De *Voorzitter* herinnert er aan, dat zijn ernstig voornemen was, deze functie niet meer te vervullen; uit overwegingen, deels van persoonlijk aard, deels om na 4½ jaar eens plaats te maken voor een ander.

Van de zijde van het *D.B.*, als van in de *Mij.* een belangrijke rol vervullende commissieleden, is op hem een dusdanige aandrang uitgeoefend, dat hij op zijn beslissing terugkwam, omdat er op dit oogenblik geen geschikt opvolger scheen te vinden te zijn.

Spreker stelt nu aan de orde de verkiezing van *Voorzitter* en *Penningmeester*.

De heer *Becker* met de heeren *v. d. Berg* en *Göttlich* het stembureau uitmakend, rapporteert na de schriftelijke stemming, dat zijn uitgebracht 93 stemmen, waarvan 1 van onwaarde en 2 blanco, dus 90 geldige stemmen, daarvan kregen: *Brugman* 6, *Spoorenberg* 6, *Visser* 7, *Van Hasselt* 5 en *Nord* 66, zoodat de heer *Nord* als *Voorzitter* is herkozen (applaus).

Na schriftelijke stemming voor *Penningmeester*, deelt de heer *Becker* mede, dat zijn uitgebracht 90 stemmen, waarvan 2 blanco. Van de 88 geldige stemmen verkreeg *Edel* 82, *Holthaus* 2, *Henry* 5 en *Kryn Verhoeven I*, zoodat de heer *Edel* benoemd is.

X. *Verkiezing van Secretaris der Mij.*

De *Voorzitter* deelt mede, dat het *H.B.* collega *Salomons* unaniem als eerste op de candidatenlijst heeft geplaatst, een woord van aanbeveling is dus overbodig.

Na de schriftelijke stemming rapporteert de heer Becker: uitgebracht zijn 95 stemmen, waarvan 2 blanco, 76 op Salomons en 17 op Spoorenberg, zoodat Salomons is benoemd.

De Voorzitter zal, nadat de beide andere collega's blijk gaven hun benoeming te aanvaarden, opnieuw zijne, hem tot heden toevertrouwde functie aanvaarden, zoodat het D.B. in zijn ouden vorm is herkozen.

Spreker constateert dat hierdoor de samenstelling van het H.B. weinig afwijkt van het vorige H.B. met één „verhängnisvolle” uitzondering, die van collega Van Hasselt, die meende na twintig jaar dienst — zoolang de Mij. bestaat — plaats te moeten maken voor een jongere kracht, waarvoor coll. Stuy is aangewezen. Spr. brengt namens allen coll. Van Hasselt nogmaals dank voor de vele opofferingen van tijd en moeite door hem aan de Mij. ten beste gegeven, wat door de vergadering met langdurig krachtig applaus wordt bekrachtigd.

Het H.B. heeft in zijn laatste vergadering besloten onze beide eeredelen Van Hasselt en Sanders te verzoeken de H.B.-vergaderingen voortaan met hun tegenwoordigheid te vereeren, opdat wij van hun adviezen zullen kunnen profiteren.

Spreker heet daarna de heer Stuy welkom in den kring van het H.B.

XI. *Voorstellen van het H.B. inzake Hulpverschaffing aan den Middenstand.*

De Voorzitter herinnert de vergadering er aan, dat zij in de bijlage kan vinden wat over dit punt geschreven is en geeft in eerste instantie aan den Voorzitter der Commissie het woord.

De heer Margadant wil gaarne met een paar woorden den toestand uiteen zetten; allereerst stemt hij toe, dat deze zaak slecht opschiet, maar wijst op vele, aan deze materie verbonden, belangrijke punten waarop wij voortdurend stranden.

Allereerst acht spr. het noodzakelijk bijlage III te verduidelijken om mogelijke verwarring te voorkomen; het verleenen van toestemming aan de leden van de Mij. om hun werkkracht te geven aan ziekteverzekeringen en aan Middenstandsorganisaties, vereenigen van Bankbedienden en onderwijzers, welke instellingen doodonschuldig zijn aan verzekeringspogingen, wordt hier door elkaar gehaald.

Wij hebben te doen met twee geheel verschillende dingen. Er zijn verzekeringsmaatschappijen tegen ziekte, die bij wijze van reclame de ingeschrevenen tandheekkundige hulp willen doen verleenen tegen zeer lage remuneratie. Dit is een misstand en in Amsterdam is daaraan voorloopig een einde gemaakt door met een Middenstandsverzekering met ongeveer 80.000 ingeschrevenen een overeenkomst te sluiten, waarbij is bepaald dat een aantal leden der Mij. deze menschen hulp verleent tegen een gereduceerd honorarium.

Dit zijn de Middenstanders met beperkt inkomen; men kan deze gevoegelijk in 2 categorieën splitsen n.l. zij, die zich verzekeren tegen ziektekosten en zij, die niets voor ziektekostenverzekering voelen, maar behoefte

gevoelen aan een betere regeling voor hun tandheelkundige verzorging. Voor deze groepen heeft de Commissie gemeend de regeling vast te stellen, zooals deze op pag. 5 in de eerste vier punten is aangeduid. Er worden met enkele van deze belangrijke Verzekeringsmaatschappijen onderhandelingen gevoerd, waar wel iets uit kan groeien. Gemakkelijk onderhandelen is het met vele van haar niet — ze zijn bang, dat het met de Mij. in zee gaan, meer geld zal kosten, al moet worden toegegeven dat er enkele zijn, die vatbaar zijn voor onze voorstellen. Een moeilijkheid voor ons is ook, dat verscheidene dezer verzekeringsinstellingen financieel een droevig bestaan hebben. De tweede categorie patienten is voor ons veel belangrijker, deze willen nl. gaarne meer georganiseerde en goedkoopere tandheelkundige hulp hebben, dit zijn leden van Bankemployé Vereenigingen, van het Onderwijzersgenootschap en derg., die inderdaad vrij enthousiast tegenover deze materie staan; hun getal is ook naar de meening der Commissie vrij groot, vooral in de groote steden. In Amsterdam en den Haag is ons gebleken, dat collega's — leden van de Mij. — te goeder naam en faam bekend, de leden van die organisaties (volgens overeengekomen accoord) tegen een geringere remuneratie aan tandheelkundige hulp helpen. Dit is feitelijk in strijd met de principes van de Mij. en met de belangen der patienten, die meermalen blijk geven, liever niet door deze heeren geholpen te worden, maar — evenals wij — vrije tandartsenkeuze voorstaan, waarbij dan onzerzijds wordt aangestuurd op meer systematische hulp en hen eventueel te verplichten tot systematische contrôle; dit is geen utopie, wanneer wij het als onze dure plicht achten een poging te doen. Die poging ligt hier.

Intusschen is de Commissie verder gegaan en heeft een schema voor een op te richten vereeniging opgezet, een afzonderlijke vereeniging, geen orgaan van, doch wel onder contrôle van de Mij. met een beperkt aantal leden, gecreëerd uit enkele vooraanstaande collega's en enkele vooraanstaande menschen in den lande, die zich voor deze materie interesseeren.

Uit deze leden wordt gekozen een bestuur, hetwelk wordt aangevuld door een meerderheid, aangewezen door onze Mij.

Verder zal de vereeniging bestaan uit z.g. aspirantleden (de naam is uit juridische overwegingen gekozen) d.z. middenstanders, die zich aansluiten en zich verplichten:

- 1e. om een jaarlijksche contributie te betalen;
- 2e. om zich eventueel met hun gezin, jaarlijks tweemaal ter contrôle bij den tandarts hunner keuze te vervoegen;
- 3e. om het honorarium geheel of gedeeltelijk te betalen, met het recht op vrije contrôle zonder betaling en tweemaal mondreiniging per jaar.

De contributie komt in de kas der vereeniging, ter bestrijding van de administratiekosten en ter betaling van een bepaalde som, zeg b.v. *f* 1.— of *f* 2.— per adspirantlid aan de aangesloten tandartsen. Hetgeen overblijft, zou jaarlijks onder deze medewerkende collega's kunnen worden verdeeld, die echter geen lid der vereeniging zijn.

De Vereeniging sluit alleen contracten af met Mij.-leden. Het concept

Statuten en Huish. Reglement hebben wij naar het Departement van Justitie gezonden, waarna ons bericht gewerd, dat met een zeer kleine wijziging de Koninklijke goedkeuring daarop kon worden verkregen.

Spreker wil nu gaarne de gedachten omtrent een en ander vernemen.

De Voorzitter dankt den heer Margadant voor zijn uitvoerige toelichting en vraagt wie over deze kwestie het woord verlangt.

De heer Van Eupen vraagt, waarom de Commissie deze vrij ingewikkelde vorm heeft gekozen, terwijl toch een eenvoudiger opzet zeer goed denkbaar is.

De heer Paal zou gaarne weten of de bedoeling is alleen met de laatste door de heer Margadant besproken verzekeringsmaatschappijen in zee te gaan, met uitsluiting van de anderen.

De heer Paerl vraagt toelichting omtrent de benaming „adspirant-leden”.

De heer Wagenaar vraagt of het inderdaad zal gelukken wat de heer Margadant onder ze heeft beloofd; indien ja, dan zouden de menschen van de ziekteverzekering adspirant-lid kunnen worden van de sub. 2 genoemde vereenigen.

De heer Bloemendal meent in deze beschouwingen een nieuw principe te hebben ontdekt nl. de contrôle, welke niet-tevreden patienten kunnen hebben en vraagt in verband met ziekenfondshulp, hoe de commissie zich deze contrôle heeft gedacht.

De heer Sanders zou willen vragen of met deze uiteenzetting alle voorstellen en aangenomen voorstellen vervallen, welke gedaan zijn op de Mij.-vergaderingen in 1933 en Jan. 1934, dit ter voorkoming van verwarring, opdat men eventueel wel of niet het recht heeft terug te grijpen op die vorig rapporten.

De heer Kranenburg informeert of het — bij uitbreiding in de andere afdelingen de bedoeling is aldaar ook afdelingscommissies te vormen, zooals bij de C.Z.C. het geval is, of wenscht zij dit alles van één centraal punt uit te bepalen.

De heer Margadant, in antwoord aan den heer Van Eupen, wil er op wijzen, dat de zaak niet zoo ingewikkeld is, als zij lijkt.

Wij hebben in het oog te houden, dat die vereeniging niet uit kan gaan van de Mij., het moet een sociale daad zijn. Wij moeten dus hebben een half-officieele vereeniging, zelfstandig werkende, doch gecontroleerd door de Mij.

In antwoord aan den heer Paerl, zegt spreker, dat er niet veel tegen zal zijn om ook met verschillende ziekteverzekeringsmaatschappijen in zee te gaan, mits het behoorlijke instellingen zijn, die daarbij voldoen aan de door ons gestelde eischen.

Als toelichting aan den heer Paerl geeft spreker te kennen, dat

hij de benaming „adspirant-leden” ook eigenaardig vindt, maar er is ons, uit juridische overwegingen voorgehouden dat het zoo wezen moet. De Commissie zal onderzoeken of hier verandering kan worden gebracht.

De controle waarover collega Bloemendal sprak, is vrij eenvoudig; elk afdelingsbestuur der vereeniging benoemt een controlecommissie, waar de niet tevreden kunnen klagen.

Naar aanleiding van de vraag van den heer Sanders meent spreker te mogen zeggen, dat er niet veel verschil bestaat tusschen hetgeen hij vanavond heeft gezegd en hetgeen tot nu toe in de Rapporten is vastgelegd.

Het eenige principieele verschil is dat wij nu — bij de verdeeling van het patientenmateriaal in twee groepen — dus zullen tolereeren dat collega's zich aansluiten bij de Middenstandsverzekeringsmijen, mits deze voldoen aan de 4 bekende eischen van pagina 5. Wat de remuneratie betreft, deze zal — zij het op de meest tactvolle wijze —, moeten worden bekend gemaakt aan de leden, immers het eerste wat deze menschen zullen vragen is: „Wat biedt U en wat moeten wij betalen.”

Spreker had de vraag van den heer Kranenburg verwacht; men zij gerust, van opdringen zal geen sprake zijn; men dient uit eigen beweging zich tot ons te wenden zooals er — tot ons genoegen — uit oostelijke streken al een verzoek tot ons is gekomen.

De Voorzitter voegt hieraan toe, dat het de bedoeling is in Amsterdam een proef te nemen met uitbreiding van tandheekkundige hulp voor den Middenstand langs de lijn, welke zooveen is uiteengezet.

De vraag van het H.B. was: is splitsing gewenscht, ja of neen. Waar dit — zooals wij meenden — de alleronschuldigste methode is, hebben wij de commissie verzocht, te probeeren wat te bereiken is met de genoemde vereenigingen en de medewerking open te stellen voor al die Amsterdamsche collegae, die dit wenschen.

Spreker wil er den nadruk op leggen, dat het uitgangspunt van deze geheele geschiedenis is geweest het hoe langer hoe meer pogen der Vereenigingen om tandheekkundige hulp te doen geven aan hun leden op bedenkelijke voorwaarden. Wij zullen dus de zaak moet blijven leiden. Vrije tandartsenkeuze op de ruimste wijze daarbij handhavend en doorvoerd de systematische tandheekkundige hulp.

Daarnaast de mogelijkheid van de door collega Margadant bedoelde vereeniging, welke ontwikkeling wij rustig moeten afwachten.

Punt 1, Bijlage III, wordt hierna aangenomen.

Punt 2. De heer Henry vraagt, hoe hoog naar schatting het minimum aantal leden zal wezen.

De heer Margadant antwoordt dat dit niet te zeggen is; wel kan hij verklaren, dat er in Amsterdam verscheidene vereenigingen zijn, die hebben toegezegd volgaarne aan deze materie te zullen deelnemen. Wat de welstandsgrens betreft, hebben we geen norm naar beneden, naar boven zal die f 4000.— per jaar inkomen zijn.

De heer Wagenaar informeert of de zaak eerst nog in Amsterdam besproken wordt al is het hier aangenomen?

De Voorzitter acht zulks noodzakelijk, want de medewerking van de Amsterdamsche collega's is noodig.

De heer Sanders zou gaarne weten of bij de oprichting der vereniging alle vroegere besprekingen, ook de honoraria, zeer gedetailleerd besproken en in Amsterdam en in de Alg. Verg. der Mij. gehandhaafd blijven als basis.

De heer Margadant meent, dat de tarieflijst door Amsterdam is aangenomen; de besprekingen met de verschillende groote organisaties zijn dan ook gevoerd op grond van deze honoraria.

De Voorzitter vraagt of iemand tegen aanneming van sub 2 van het voorstel H.B. is? Eén stem verklaart zich tegen, dus is het aangenomen.

De bedoeling van ten 3e is om voorloopig den collega's alleen dan toestemming te verleenen aan Middenstandsziekteverzekeringen mee te werken, wanneer deze aan de minimum eischen, die de Mij. stelt, voldoen Precies als van de Ziekenfondsen.

De heer Paerl vraagt of het Amsterdamsche tarief zal gelden voor het geheele land.

De Voorzitter antwoordt ontkennend. Het wordt afdelingsgewijs bekeken.

Punt 3 wordt daarna goedgekeurd.

De heer Parmet vraagt of elders, waar aan deze zaak reeds gewerkt wordt, wellicht in eenvoudiger vorm, kan worden doorgegaan en wanneer men daarmee tot een goed geheel denkt te komen, zich dan vrijuit tot de Comm. van het H.B., kan wenden.

De Voorzitter antwoordt, dat er dan haast gemaakt zal moeten worden, want als er juist een andere organisatie is gesticht zou het te laat zijn.

De vergadering wordt thans voor 5 minuten geschorst.

De Voorzitter heropent de vergadering en stelt aan de orde:

XIV. *Mededeelingen van de Centrale Ziekenfondscommissie.*

Hij geeft het woord aan den voorzitter der C.Z.C., collega Salomons.

De heer Salomons herinnert aan het uitvoerige rapport der C.Z.C., in Februari 1932 op de Buitengewone Algemeene Vergadering uitgebracht (zie T. v. T. Februari 1932).

De vergadering hechtte er hare goedkeuring aan en droeg de Commissie op, de principes uit het rapport ten uitvoer te leggen. Nu, na twee jaren wenscht de C.Z.C. van haar bemoeiingen uitvoerig mededeeling te doen.

De C.Z.C. heeft zich op het standpunt geplaatst, dat tandheelkundige

hulp in de ziekenfondsen onder de huidige omstandigheden alleen mogelijk is volgens het N.P.P.-rapport, dus systematisch rationeel, waarbij wortelkanaalbehandelingen uitgesloten zijn.

Invoering van een administratie onder contrôle der Maatschappij is in de meeste gevallen uitvoerbaar gebleken. Grootere moeilijkheden heeft de C.Z.C. ondervonden bij haar pogen, om te komen tot invoering der huisbehandeling met vrije tandartsenkeuze tegenover de kliniek-behandeling met beperkte medewerking der tandartsen. Ondanks de onderhandelingen van de C.Z.C. met de Huisartsen-Commissie der Maatschappij tot bevord. der Geneeskunst, die dank zij vele toezeggingen van die zijde, zich goed lieten aanzien, hebben zich in den loop van dit jaar bij de onderhandelingen met Maatschappij-fondsen conflicten voorgedaan.

De besturen der Maatschappij-fondsen, dit zijn medici en apothekers, blijken, wellicht op een enkele uitzondering na, een zoo geringe waardeering te hebben voor de tandheilkundige hulp, dat het zelfs nergens mogelijk is gebleken, een bedrag van 2 cents per week, dus *f* 1.— per ziel per jaar, hiervoor te reserveeren.

Gebaseerd op het standpunt door de vorige jaarvergadering aanvaard, dat huisbehandeling de voorkeur verdient boven kliniek-behandeling, heeft de C.Z.C. zich zooveel mogelijk verzet tegen de oprichting van poliklinieken door de ziekenfondsen.

Verder werd een schrijven ontvangen op 8 October l.l. van het Bestuur der Landelijke Federatie ter Behartiging van het Ziekenfondswezen, waarbij vele arbeidersfondsen zijn aangesloten, waarin het Federatiebestuur mededeelt, geen medewerking te kunnen verleenen of toestemming te geven voor overeenkomsten, waarbij de Ziekenfondsen met grootere uitgaven voor de tandheilkundige hulp zouden worden belast, met het oog op de steeds dalende levensstandaard voor alle verzekerden; evenmin is het bereid, de rechten der verzekerden te laten verminderen.

De C.Z.C. voorziet dus in de naaste toekomst een bittere strijd. Zij eischt naast een goede tandheilkundige verzorging voor den ziekenfonds-patient redelijke arbeidsvoorwaarden voor de tandartsen, terwijl de fondsbesturen om de kosten voor de tandheilkundige behandeling tot een minimum te beperken, de medewerkende tandartsen trachten te exploiteeren.

De C.Z.C. moet, alvorens den strijd voort te zetten, duidelijk weten, hoe de Maatschappij, d.i. de meerderheid der collegae, denkt over de controverse: huis- of kliniekbehandeling. Het is de taak der Nederlandse tandartsen, tandheilkundige hulp aan de massa te verstreken en wij verzetten ons tegen elke poging, die geheel of gedeeltelijk aan hen te onttrekken. Huisbehandeling met vrije tandartsenkeuze, waaraan dus iedere collega, Mij.-lid, die zulks wenscht kan deelnemen, is de eenige weg.

Gezien al de moeilijkheden en de dalende conjunctuur, zal het noodzakelijk zijn, onze honorarium-eischen tot een minimum te beperken. De C.Z.C. heeft aan de Huisartsen-Commissie van de Maatschappij der Geneeskunst voorgesteld, om zoolang door de tijdsomstandigheden

contributie-verhooging in de ziekenfondsen niet mogelijk is, op het honorarium van *f* 1.— per ziel per jaar, een tijdelijke korting van maximum 25 % toe te staan. Het zal noodzakelijk zijn, ten strengste de hand eraan te houden, dat alleen die patienten voor conserveerende behandeling in aanmerking komen, bij wie de cariesfrequentie niet abnormaal hoog is, en die blijk geven, hun gebit behoorlijk te onderhouden en de behandeling te waardeeren, door geregeld halfjaarlijks ter contrôle terug te komen. Alleen op dezen grondslag zal het mogelijk zijn, overeenkomsten te maken, waarbij den fondsleden een behoorlijke hulp kan worden verstrekt en de tandartsen een redelijk, zij het ook bescheiden, honorarium, voor hun diensten ontvangen.

Spreker resumeert in 3 punten:

- 1e. De C.Z.C. blijft de voorkeur geven aan huisbehandeling boven ziekenfonds-poliklinieken.
- 2e. De C.Z.C. acht voor huisbehandeling met inachtneming van boven omschreven beperkingen, deze honorarium-regeling aanvaardbaar:
 - a. *f* 1.— p.z.p.j. (eventl. met maximum 25 % korting) zonder bijbetaling voor de vulling,
 - b. 50 cents p.z.p.j. met bijbetaling van *f* 1.— per vulling,
 - c. 25 cents p.z.p.j. met bijbetaling van *f* 2.— per vulling.
 De bijbetalingen geschieden door fonds of patient. Wortelkanaal-behandeling door den patient bij te betalen. In al deze gevallen *f* 50.— voor volle prothese; partieele naar rato.
- 3e. De C.Z.C. acht een opklimmend honorarium tot een bepaald bedrag voor de tandartsen, verbonden aan ziekenfonds-poliklinieken, gewensch.

Waar de C.Z.C. in groote centra, door bestaande toestanden, of om andere redenen, verplicht is toestemming te verleenen tot het aangaan van overeenkomsten met ziekenfonds-poliklinieken, zal zij ernaar streven, op die poliklinieken een leider te doen aanstellen, belast met de technische leiding, die daarvoor een extra toelage ontvangt.

Van het oordeel der vergadering zal het afhangen, of de tegenwoordige C.Z.C. kans ziet, ook in de naaste toekomst de belangen der ziekenfondstandartsen te blijven behartigen.

De Voorzitter dankt spreker. Het gaat niet over details, die wij aan de Commissie overlaten, maar zuiver om de principes. Hierin wil de C.Z.C. gerugsteund worden door de leden der Maatschappij.

De heer Becker spreekt zijne voldoening erover uit, dat nu een uiteenzetting en een openbaarmaking der principes plaats heeft, wat sinds twee jaar niet geschiedde. Spreker wenschte eenige vragen te stellen. Hij heeft een heel lijstje, doch zal zich beperken tot het principieele.

Spreker vraagt, of het niet mogelijk is, de uitspraak, dat de C.Z.C. aan huisbehandeling boven kliniek-behandeling de voorkeur geeft, duidelijk te omschrijven door het oprichten van nieuwe klinieken te verbieden voor leden der Mij., of dat zij er aan medewerken. Een overgangsmaatregel voor bestaande toestanden moet er vanzelfsprekend bij getroffen worden.

Ten tweede formuleert spreker de taak, die z.i. de ziekenfondsen hebben. Die is, een groep menschen, beneden een zeker inkomen, niet afhankelijk te doen zijn van de goedgunstigheid van den medicus om hulp te verleen, waarvoor zij straks betaald worden, voldoende of niet voldoende. Volgens sprekers inzicht valt de conserveerende behandeling daar niet onder. Wenschen de fondsen, gezien de groote belangstelling, die de tandheelkunde onder deze lagen der bevolking geniet, mede dank zij de propaganda door de tandartsen in de Maatschappij daarvoor gemaakt, toch hierin iets voor hunne leden te doen, dan kunnen wij, als tandartsen, dat slechts toejuichen, maar we moeten de fondsen erop wijzen, dat het niet hun plicht is, en dat zij nooit kunnen overgaan tot het invoeren van een verzekeringsprincipe voor de conserveerende behandeling. Wil het fonds of de leden de kosten daarvan dragen, is dat hun zaak, maar wij hebben bij meer gelegenheden betoogd, dat het verleen van conserveerende hulp zich niet leent voor het verzekeringsbeginsel, en daarom moeten wij de fondsen erop wijzen, dat eenzelfde, door de C.Z.C. voorgesteld beginsel van een vast bedrag per ziel, waaronder weliswaar beperkte hulp, maar dan toch conserveerende hulp, als in het N.P.P.-rapport vervat, foutief is.

Spreker dankt den voorzitter, dat hij ons in de gelegenheid stelt, ons over deze materie uit te spreken.

Spreker vraagt, of de C.Z.C., naast het vele werk, dat zij doet en dat zich toch in hoofdzaak beperkt tot acute gevallen, waarin een regeling moet worden getroffen, niet nog tijd kan vinden of een functionaris kan belasten, de principes uit te werken, waarop het verleen van tandheelkundige hulp in de ziekenfondsen berust, opdat ook de leden buiten de C.Z.C. ermee op de hoogte komen.

De heer *S a l o m o n s* zegt, dat C.Z.C. al zooveel te verbieden heeft, dat zij kopschuw is geweest om datgene te verbieden, wat niet absoluut noodzakelijk verboden moet worden. Door onze voorstellen voor vrije tandartsenkeuze en huisbehandeling is het oprichten van klinieken toch practisch onmogelijk.

Den heer *B e c k e r* antwoordt spreker verder, dat van verzekering geen sprake is. De drie wijzen van honoreering van tandheelkundige hulp komen, zooals spreker aan de hand van een grafische voorstelling uiteenzet, op hetzelfde uit. Het ziekenfonds moet weten, wat de hulp haar per 1000 zielen zal kosten. Aangenomen kan worden, dat die 250 vullingen noodig hebben (dit blijkt uit de praktijk ongeveer het geval te zijn, want van 1000 verzekerden vragen gemiddeld 250 tandheelkundige hulp, — extractie's, prothese en conserveerende behandeling — en er is gemiddeld 1 vulling per ziel noodig). Gezien het gemiddelde cijfer van de tarieflijsten uit de afdeelingen, wordt per vulling gemiddeld 20 minuten besteed, dus 3 vullingen per uur, hetgeen weer klopt met het door ons gevorderde uurhonorarium.

De heer *B l o e m e n d a l* brengt hulde aan het vele werk, door de C.Z.C. verricht. Allen zijn wij overtuigd, dat het Leitmotiv van saneeren berust op rationeel systematische tandheelkunde.

Spreker wijst echter op de moeilijkheid van contrôle bij de huisbehandeling.

De heer *Kessener* wijst er op, dat het bij de tarieven der C.Z.C. den jongeren onmogelijk zal zijn, in een kleine plaats een ziekenfonds te bemachtigen, daar de ziekenfondsbesturen onmogelijk hoogere prijzen voor een nieuw in te stellen fonds kunnen geven, dan in de omgeving gewoonte is.

De heer *Roozendaal* betoogt de noodzakelijkheid een vast uurhonorarium te noemen en niet een twijfel tusschen twee bedragen.

De heer *Salomons* maakt duidelijk, dat systematisch rationeële behandeling langzamerhand ingang heeft gevonden, dat zelfs de ziekenfondsbesturen er over beginnen. Den heer *Bloemendal* wijst hij tegenover de voordeelen der klinieckbehandeling, waaraan echter maar een beperkt aantal collega's mee kunnen doen, op het groote correctief, dat in de vrije huispraktijk ligt, n.l. het eigenbelang van de vrije concurrentie. Iedere collega, die er met de muts naar gooit, krijgt concurrentie van de andere collega's, de een krijgt toeloop van patienten, de ander ziet zijn aantal verminderen.

Den heer *Kessener*, zegt spreker, dat er een eind moet komen aan den toestand, dat de ziekenfondsen eischen stellen aan tandheelkundige hulp, zonder daar tegenover een behoorlijke honoreering te plaatsen. Spreker weet, dat in omliggende plaatsen nog oude toestanden bestaan en zal de laatste zijn, die te verdedigen. Als die oude contracten in eens opgezegd zouden worden, zou ons dat groote moeilijkheden geven. De tijd, daartegen op te treden, zal er zijn als zekere onderhandelingen haar beslag gekregen hebben. De ziekenfondsen verschuilen zich achter den financiëelen toestand om niet te willen betalen voor tandheelkundige hulp, terwijl wij meenen, dat bij een behoorlijke regeling behoorlijke honoreering voor behoorlijke hulp mogelijk is, als men maar afstapt van den dwazen toestand, dat die hulp van de ongelukkige premie moet worden gegeven. Het is moeilijk, nu tot premieverhooging te geraken, maar de C.Z.C. meent, dat de fondsen, die het niet kunnen betalen, zich van tandheelkundige hulp zullen moeten onthouden. Het publiek vraagt er toch om en dan moeten de collega's door spreekuren voor minvermogensden in die behoefte voorzien.

De heer *Kessener* zou dan liever in nieuwe plaatsen op den ouden standaard willen doorwerken.

De heer *Salomons* legt uit, dat dat niet de oude standaard is, maar dat er door de propaganda wel 4 à 5 maal meer vraag naar onze hulp gekomen is dan 10 jaar geleden.

De heer *Kessener* vreest, dat alle patienten dan naar den medicus gaan.

De heer Salomons zegt, dat dat niet hoeft, omdat men voor extractie's een contract kan sluiten van 25 cent per ziel. Maar het ziekenfondsbestuur verlangt voor dat bedrag ook conserverende hulp.

De heer Van Erp vreest, dat verwijzing door den huisarts naar den tandarts in een dorp, waar geen tandheelkundig fonds is en elk fondslid dus op den huisarts is aangewezen, uit broodnijd niet zal plaatsvinden.

De heer Salomons beantwoordt nog den heer Roozendaal op zijne aanmerking op de varieerende uurhonorarium-basis. Dit is zoo bedoeld, dat een pas afgestudeerde tandarts zonder ervaring minder presteert dan iemand, die dit werk lang doet. Na twee of drie jaren is men een hooger honorarium waard.

De heer Roozendaal betwijfelt, of men dit den Ziekenfondsbesturen kan opdringen.

De Voorzitter heeft, met het oog op de belangrijkheid van dit punt, de vorige week een conferentie bijeengeroepen van een aantal collega's, die zich met ziekenfondsen bezig houden en waaronder zich sterke voorstanders van het kliniekwezen bevonden. Spreker wil zich volledig aansluiten bij den voorzitter der C.Z.C. en bij de door den heer Becker daarover gemaakte opmerkingen, in tegenstelling met den heer Bloemendal. Spreker is niet zoo pessimistisch als deze laatste en gelooft, dat er wegen gezocht en gevonden kunnen worden om de bezwaren van de huisbehandeling te ondervangen. Willen de jongere collega's in de naaste toekomst levenskansen hebben, dan moet die weg voor hen worden vrij gemaakt in de ziekenfondsen. Kliniekbehandeling verspert hun die ten eenenmale en alleen en uitsluitend al op dien grond zou die moeten worden verboden. De argumenten nagaande van de voorstanders der kliniekbehandeling, b.v. dat de kliniek economischer is in tijd en geld, zijn boekhoudkundig juist, in facto echter volmaakt onjuist. De tandartsen zijn nu eenmaal gevestigd en moeten dat zijn om een particuliere practijk te kunnen krijgen. Ze hebben de installatie en zijn blij, dat ze hun overgebleven tijd beschikbaar kunnen stellen voor ziekenfondsen. Daarom kunnen ze, als ze op ziekenfondsbehandeling zitten te wachten, die ruimte gratis aan het fonds aanbieden, dus is de huisbehandeling goedkooper. En tijd hebben de meeste tandartsen plenty, of hij dus iets langer of korter over het werk doet, speelt geen rol. Hij kan de tijd besteden om het goed te doen.

Tenslotte, hoe doet de fondstandarts zijn huisbehandeling? Spreker beweert, dat, gegeven de vrije tandartsenkeuze, de concurrentie geen andere is dan die in de privé practijk: gebeurt het werk slecht, dan is de patient zoo verstandig, naar een collega te gaan, die het beter doet.

Wegen voor een efficiënte contrôle van de huisbehandeling zijn wel te vinden. Waarom wel in een kliniek en niet thuis contrôle? Hetzelfde zien wij bij het fonds voor de Spoorwegen, het is dus voor de andere fondsen ook mogelijk.

Spreker komt nu aan de groote kwestie, wat wij willen in die fondsen. En aan de opmerkingen van de heeren *Kessener* en *Van Erp*.

Toen onze Maatschappij zich jaren geleden met de ziekenfondsbehandeling ging bemoeien was dit niet, omdat de financieele situatie der tandartsen dit toen zoo noodig maakte, maar in vele plaatsen was het heel moeilijk tandartsen te vinden, die bereid waren, ziekenfondspatienten te behandelen en ook, omdat de tandheekkundige behandeling van de fondsleden zoodanig was, dat men van een schreeuwend schandaal kon spreken.

Die tandheekkunde kon men beter achterwege laten en voor iets dergelijks wenschte onze Maatschappij niet verantwoordelijk te zijn. Daarom is er een tarief, waarin wij niet kunnen toestemmen en niet zullen toestemmen, omdat de ervaring ons heeft geleerd, dat er dan door de collega's geknoeid moet worden, als zij ervan leven moeten. Daaraan werken we niet mede. Dat zal in de toekomst erger zijn, omdat zich veel meer zullen melden, want we moeten meer patienten van de fondsen per uur behandelen en men weet, wat er dan van terecht komt. Daaraan doen wij niet mee. Liever deze patienten, als het niet anders kan, maar naar den medicus!

Nu kan spreker in zooverre gerust stellen, het niet te somber in te zien. 25 Jaren geleden was er geen tandheekkunde voor ziekenfondsen en werd er niet naar gevraagd. Nu eischen de patienten die. Ze zal betaald moeten worden, evengoed als de medische hulp, waar het geld ook vandaan komt, maar die hulp zal er komen.

Dit kan voor ons geen reden zijn, tarieven goed te keuren, die zoo laag zijn, dat er niet behoorlijk voor gewerkt kan worden.

Wat nu betreft de systematisch-rationeele behandeling, zal naast contrôle, op meer logische wijze de behandeling moeten plaats vinden. Spreker voelt iets voor het argument van den heer *Becker*, om zich speciaal met de principes bezig te houden, om die daadwerkelijk in de fondsen noodzakelijk te maken. Het lijkt spreker, dat bijbetaling zooveel mogelijk moet worden vermeden, als er werkelijk systematisch rationeele behandeling plaatsvindt. Bijbetaling alleen, als de patient geen gevolg geeft aan onzen eisch van halfjaarlijksche contrôle. Dan moet hij het zelf lijden, en is er geen reden, waarom fondsleden, die het wel doen, voor hem zouden moeten meebetalen. Dus door het dwingen van de systematische behandeling in het systeem der fondsen, zullen we er ongetwijfeld in de toekomst komen. Alleen dit is in de toekomst te betalen, dan zijn we van de ruïne in de ziekenfondsen af. Veel propaganda is daartoe nog noodig. Als we onze eischen uit verkeerd geziene opportuniteit gaan verlagen, komen we er nooit.

De heer *Kessener* vreest, dat er vereenigingen zullen komen, die op de oude basis niet-Maatschappijleden hulp zullen laten verleenen.

Den *Voorzitter* lijkt zulks niet buitengesloten, maar de daar verleende behandeling zal zoo onvoldoende zijn, dat de fondsleden daar spoedig geen genoegen meer mee zullen nemen.

Spreker begrijpt de moeilijkheden en heeft niet te vertellen, dat de C.Z.C. al het mogelijke zal doen om te helpen. Maar er zijn minimum-eischen, waarvan we geen afstand kunnen doen zonder de jonge collega's er hopeloos de dupe van te doen worden.

De heeren Henry, Rozendaal, Planteydt, Paerl en Bloemendal maken nog opmerkingen, die de heer Salomons en de Voorzitter beantwoorden.

De Voorzitter sluit de discussie en schorst de vergadering tot morgenochtend 10 uur (einde te 12 ure 's-avonds).

3e ZITTING VAN ZONDAG-MORGEN 10 UUR.

De Voorzitter heropent de vergadering en stelt aan de orde:

XII. *Voorstel van het H.B. om een overeenkomst aan te gaan met de vereeniging van Laboratorium-houdende Tandtechnici in Nederland.*

Men heeft de stukken gevonden in Bijlage IV en collega Visser zal een enkel woord zeggen wat er inmiddels is gewijzigd.

De heer Visser zegt, dat men in de Commissie tot de overtuiging is gekomen, gezien de overwegingen uit de afdelingen, dat het beter is op het oogblik de overeenkomst aan te gaan zonder de tariefbepalingen. Ook in de V.L.H.T. is men overtuigd, dat deze tarieven nog lang niet door henzelf worden gehandhaafd en men wil eveneens enkele prijzen wijzigen. Op de volgende algemeene vergadering, dus over een half jaar, zouden de tarieven kunnen worden behandeld, nadat ze de afdelingen zijn gepasseerd en dan zou daarna de volledige overeenkomst in werking treden.

De Commissie meent, dat deze overeenkomst hoe eer hoe beter gesloten moet worden. Wij hebben dan een officieel contract, waardoor tarieven vastleggen en moeilijkheden bespreken gemakkelijker zal zijn, dan in het los-vaste contact, dat er nu is.

De Voorzitter zegt, dat in de afdelingen gebleken is, dat alleen de tarieven op bezwaren stuiten. Hierover zal dus verder onderhandeld worden. Spreker vraagt, wie het woord hiervoor verlangt.

De heer Van Eupen ziet niet veel heil in het ontwerpen van een tarief, wel bezwaren. Spreker vraagt, of het niet voldoende is, een overeenkomst aan te gaan, dat wij ons verplichten, ons werk bij de Leden der Vereeniging te laten maken, en daartegenover de tandtechnici zich verplichten, geen werk voor onbevoegden te laten maken.

De heer Visser zegt, dat de tandtechnici reeds in hunne statuten besloten hebben een minimum-tarief vast te stellen. Ze moeten ons die voorleggen, dan kunnen wij zeggen of wij ze accepteren. Dan zijn ze

verbonden, die tarieven tegenover de tandartsen te handhaven. Zoo blijft deze groep sterk.

De bedoeling is niet in de eerste plaats te strijden tegen onbevoegde uitoefening, maar het voorkomen van het kweken van onbevoegden.

De heer Van Eupen vreest, dat door de overeenkomst dat aantal zal stijgen. Er zijn laboratoria, die behoorlijke winsten maken en hunne medewerkers schandalig honoreeren.

De Voorzitter wijst erop, dat na het teekenen van de overeenkomst het vraagstuk der loontrekkende technici aan de orde komt. Maar dit is vroeger reeds gezegd en spreker zou niet gaarne zien, dat wij telkens terugkomen op wat in vorige vergaderingen is afgehandeld. De Commissie, die U dergelijke belangrijke onderwerpen toevertrouwt, heeft dat alles natuurlijk onder de oogen gezien. Ze heeft, ingevolge opdracht, de zaak pasklaar gemaakt voor een overeenkomst. Die heeft de vergadering nu voor zich, behoudens de tarieven, die ons niet geheel bevredigden ingevolge de opmerkingen in de Afdeelingen.

De heer Van Erp vraagt, of het bekend is, dat er laboratoriumhouders zijn, die speciaal aan jonge collega's belangrijke credieten verstrekken, waardoor deze gedwongen worden bepaalde tarieven te betalen.

De Voorzitter zegt, dat dit een misstand is, die met een overeenkomst gemakkelijk uit de wereld te helpen is, gemakkelijker dan nu, nu we daarover geen zeggenschap hebben.

Een andere misstand, die spreker bekend is, is, dat collega's in de schuld zitten bij laboratoria.

Aan een dergelijken voor den tandheelkundigen stand onwaardigen toestand moet een einde komen.

De heer Visser zegt, dat hierover in de Commissie reeds gesproken is en er al plannen tegen bestaan.

De heer Paesi vindt het geschilderde zoo ernstig, dat dit een blaâm en een gevaar voor onzen stand is. Spreker wil eerst dergelijke toestanden uitroeien, voordat wij een contract aangaan. Ook ten opzichte van de dental depôts bestaan zulke dingen.

De Voorzitter zegt, dat de vorige spreker dat verkeerd ziet. Wij, — Maatschappij — hebben ons in deze niets te verwijten. Dat er leden onder ons zijn, die dingen doen, die wij verkeerd achten, zal heusch niet alleen bij ons zoo zijn, en op het gebied van tandtechniek en dental-depôts. Er zijn nog wel meer dingen, waarmede wij allerminst tevreden zouden zijn, als wij ze wisten. Dat heeft met organiseren niets te maken. Als wij misstanden tegenkomen in houding en handelingen van individuele leden, dan zullen wij daaraan een einde trachten te maken, hoe dan ook, op het oogenblik, dat wij het weten. Dit kan de Maatschappij nooit beletten een behoorlijke overeenkomst aan te gaan.

De heer Van Erp vraagt, of het bekend is, dat er oudere collega's zijn, die met tandtechnische laboratoria contracten hebben loopen ver beneden de prijzen, die die laboratoria aan jonge collega's voorleggen.

De Voorzitter zegt, dat wij ons nu eerst met deze materie gaan bemoeien. Zoodra de zaak in kannen en kruiken is, zal de Commissie U het volgend jaar hare bevindingen mededeelen. De overeenkomst gaat van jaar tot jaar, we kunnen deze opzeggen, als het ons niet aanstaat, Er zijn aan beide zijden allerlei ongewenschte dingen, waaraan wij nu zullen gaan probeeren een einde te maken. Dit heeft met het principe, op de vorige vergadering behandeld, niets te maken. De Commissie heeft haar opdracht voortreffelijk uitgevoerd. Spreker stelt voor, haar rapport te aanvaarden.

De heer Planteydt vraagt naar de tandtechnici, die geen lid willen worden van de vereeniging.

De Voorzitter zegt, dat die groep heel klein is.

De heer Paesi vindt de zaak nog niet rijp op dit oogenblik, daar het besluit voor vele jonge collega's reden is, geen lid van de Mij. te worden.

De Voorzitter zegt, dat de heer Paesi dus wil voorstellen, op alle beslissingen van vorige vergaderingen terug te komen en deze ongedaan te maken.

Niemand steunt dit voorstel.

De Voorzitter vraagt, of iemand bezwaar heeft tegen Bijlage IV? Niemand heeft bezwaar.

Bijlage en voorstel zijn dus goedgekeurd.

De Voorzitter dankt de Commissie (applaus).

XIII. *Nadere toelichting van het H.B. op de voorwaarden en de wijze, waarop het D.B. deze toepast bij het verlenen van toestemming tot oprichting eener Polikliniek.*

De Voorzitter zegt, dat de nieuwe formulering noodig is geworden, daar die van de toelichting van Bergen-aan-Zee aanleiding tot misverstand heeft gegeven.

De heer Toose wil bij de voorwaarden, waarop men toestemming kan krijgen, een polikliniek op te richten, imperatief voorschrijven, dat de afdeling gehoord wordt.

De heer Salomons formuleert het zoodanig, dat er in den laatsten regel voor de 5 punten komt te staan „Gehoord de Afdeling” of „Na ingewonnen advies”.

Aldus goedgekeurd.

De heer Sanders vraagt inlichtingen betreffende een annonce, die spreker in de hand heeft, waarbij geadverteerd wordt, dat tandheelkundige klinieken goedgekeurd zijn door een afdeling der Ned. Mij. t. bevord. der T. Dit schiep voor spreker een nieuwe figuur, die hij niet wist, dat bestond. Spreker vraagt inlichtingen, met welk recht die mededeeling geschiedt.

Tot het voorstel komende, vraagt spreker naar de redactie bl. 11, punt B: Predicaat erkend door de N. Mij. t. bev. d. T. „zou willen voeren” spreker vraagt, of bedoeld is „wenscht te voeren”.

Bij A sub 3 staat: „Mag niet als reclameobject gebruikt worden”. Spreker vraagt naar de beteekenis hiervan. Het spreekt vanzelf, dat niet op onbehoorlijke wijze reclame mag worden gemaakt, want dat mag met niets gebeuren, maar dat zoo'n polikliniek niet een reclame kan zijn voor dengene, die deze exploiteert, daaraan zal men moeilijk kunnen ontkomen. Of die nu als reclame-object gebruikt wordt of niet, is niet uit te maken. De zin lijkt spreker een phrase.

Belangrijker is punt A 4, de welstandsgrens, waaraan streng de hand moet worden gehouden. Dat er streng de hand aan gehouden moet worden, behoeft er niet bij gezegd, aan alle bepalingen, die de Maatschappij maakt, moet streng de hand worden gehouden. Met het principe zijn wij allen het eens. Spreker stelt voorop, dat met welstandsgrens inkomengrens bedoeld is.

Spreker vraagt, of het H.B. zich bij het dwingend invoeren hiervan rekenschap heeft gegeven van de consequenties. Hoe wil het dit tot werkelijkheid maken? Weet het H.B., in hoeverre die bij de bestaande poliklinieken is ingevoerd en gehandhaafd? Weet het H.B. dit alles nog niet, dan gelooft spreker, dat men deze bepaling vooralsnog niet moet aannemen. Want kent men de consequenties van het invoeren niet, dan vreemdt men de leden van ons, die zoo'n kliniek willen exploiteeren en den welstandsgrens niet kunnen of willen invoeren.

Tenslotte vraagt spreker naar de terugwerkende kracht van deze bepaling.

De voorzitter heeft bij een vorige gelegenheid gezegd, dat die natuurlijk niet eraan zou worden verleend. Hieraan zitten ook risico's vast, zegt spreker, daar men dan een onbillijkheid begaat tegenover jongere leden, die nu of het volgend jaar een polikliniek willen oprichten en het door die bepaling zooveel moeilijker zullen hebben, dan de ouderen, die aan die dwingende bepaling niet gebonden zijn.

De Voorzitter wil spreker geruststellen. Dezelfde punten zijn in 1933 te Utrecht gedrukt, behandeld en aangenomen.

De heer Sanders meent, dat er verschil van meening is.

De voorzitter meent, dat dit geldt voor de poliklinieken waar het op het oogenblik om gaat, maar spreker, en wellicht een enkel ander lid meenen, dat deze bepaling gold voor de poliklinieken, die het praedicaat „Erkend door de Mij.” zouden wenschen te voeren.

De Voorzitter zegt, dat spreker het H.B. dan verkeerd begrepen

heeft. Dat kan de schuld van 't H.B. zijn, maar voor spreker en het H.B. was dat verschil er niet. De zaak is alleen anders geredigeerd nu, om misvattingen te voorkomen.

Men heeft overwogen, dat in de naaste toekomst het polikliniekwezen zich zeer zal ontwikkelen en dat er gevaar is, dat zulks gebeurt op een wijze, die men in het belang der tandheelkunde niet gaarne zou zien. Het H.B. bedoelt nu zooveel mogelijk de oprichting te bevorderen van poliklinieken, niet door individueele leden, maar door de afdelingen of deelen van afdelingen, als een afdeling verschillende centra heeft. De Maatschappij houdt dan het heft in handen en voorkomt, wat wij op de Ziekenfonds-poliklinieken willen voorkomen: dat het den jongeren, die zich straks gaan vestigen, onmogelijk gemaakt wordt, en men hen de bestaansmogelijkheden ontnemt. De klinieken moeten zoo zijn, dat geen collega er onnoodig door wordt benadeeld. Vandaar de strenge eischen.

Er zal een polikliniek-commissie moeten komen, met uitgebreide volmacht, zooals er een C.Z.C. en een Middenstandscommissie zijn, die zeer zorgvuldig nagaat de klinieken, hun werkwijze en die controleert. Dat is evengoed mogelijk als bij de ziekenfondsen.

Inkomengrens lijkt spreker gelukkiger dan „welstandsgrens”. De term „niet als reclame-object te gebruiken” is een juridische uitdrukking. De bedoeling is, dat er geen misbruik van gemaakt kan worden. Spreker vraagt om een gelukkiger redactie.

Spreker heeft geen bezwaar tegen de uitdrukking „wil voeren” in plaats van „zou willen” en neemt het voorstel over.

De advertentie heeft spreker ook met verbazing aangestaard. Spreker zal de betrokken afdeling naar de bedoeling vragen. Spreker is nog van meening, dat geen terugwerkende kracht moet worden toegepast. Spreker acht het ontoelaatbaar, hier beslissingen te nemen op de hoofden van bepaalde leden, tenzij men bereid zou zijn tot compensatie.

Daar wij dit niet kunnen, is het onbehoorlijk beslissingen te nemen, die teruggrijpen naar toestanden, die men vroeger heeft getolereerd.

Het nadeel, dat wij naderhand den een verbieden, wat wij den ander hebben gelaten, kunnen wij niet verhelpen. Dat is hetzelfde, waarvoor inzake ziekenfondsen zich gisteren twee jonge collega's hebben gevraagd: „Waarom staat het H.B. ons niet toe, wat het anderen zoo vele jaren heeft toegestaan?” Wij hebben geantwoord, dat wij dat niet kunnen, omdat het niet in het belang is van de Mij en tegen het belang der collega's in de Maatschappij. Wel kan men moreele pressie uitoefenen: den collega's, die dit doen op grond van verkregen rechten, kan spreker niets beletten, maar spreker zal zijn best doen, den toestand zoo te krijgen, als we dien voor de anderen eischen. Meestal zal dit wel lukken. Onze houding inzake inkomengrens zal zijn, die in elk geval te regelen ter plaatse, na bespreking met de andere collega's. Dat zal telkens opnieuw moeten worden bekeken: er is geen norm, noch voor het land, noch voor de provincie. Vandaar de noodzaak, dat een speciale commissie deze materie moet regelen, die er deskundig in kan worden. Meent een collega-aanvrager, dat het niet kan, zooals men met de collega's ter plaatse tot een harmonieuse oplossing is geraakt, dan krijgt hij geen toestemming.

Als hij zegt van wel, en het blijkt bij de contrôle, dat hij er niet in slaagt en er ook bij voortduring niet in zal slagen, dan zal hem de toestemming worden ontnomen. De sanctie daarop zal zijn de sanctie voor een lid, dat zich niet houdt aan de bepalingen der Maatschappij.

De heer **H o l t h a u s** vergelijkt het met de ziekenfondsen, waar de welstandsgrens zoo slecht gehandhaafd wordt.

De heer **S a l o m o n s** acht dit een academische beschouwing. In de practijk gaat het zoo. In een plaats is een polikliniek, door tandartsen gedreven. Er is geen betere contrôle, dan die door de collega's er om heen. De polikliniek is nog geen maand oud, of de in het oog loopende gevallen van patienten, die boven zekere inkomengrens uitgaan, zijn bekend. Zoo is onze ervaring. De opmerkingen zijn soms juist, soms niet. De Maatschappij heeft de contrôle en dus zeggen we tot de leiding: dat zijn de klachten, die ons ter oore kwamen. Wilt U zich rechtvaardigen? Zijn het praatjes, dan is de zaak opgelost. Maar heeft men zich niet aan de schriftelijk-erkende bepalingen gehouden, dan zal de toestemming worden ingetrokken. Meestal zal het niet zoover komen. Nu het zoo duidelijk geformuleerd is, is het voldoende rem om te waarborgen, dat deze misstand tot een minimum wordt teruggebracht. Vergelijking met de Ziekenfondsen gaat niet op. Daar is het eenvoudiger. Als men zich daar niet aan de welstandsgrens houdt, schuilt de fout niet bij de Maatschappij, maar bij de organisatie van het ziekenfonds. Wanneer wij gemeenschappelijk deze zaak bekijken, is zij practisch niet onuitvoerbaar.

Den heer **V a n H a s s e l t** is een polikliniek, die al meer dan 10 jaren bestaat, bekend, waar men niet naar het preciaire belastingbiljet vraagt, doch er is iemand van de plaatselijke vereeniging, niet aan de polikliniek verbonden, toegevoegd aan het bestuur als bijzitter. Die bijzitter heeft het recht, iedere maand de lijst van patienten na te gaan en op- of aanmerkingen te maken. Dat systeem werkt zoo goed, dat in de 8 jaren, dat het werkte, een dergelijk geval maar een dood enkele keer is voorgekomen. Slechts 3 à 4 maal is een patient bericht gegeven moeten worden, dat hij niet in de termen viel.

De heer **S a n d e r s** vindt, dat die gemoedelijke manier niet op gaat. als er streng de hand aan de inkomengrens moet worden gehouden. Spreker ziet maar één maatregel: het belastingbiljet. Spreker vraagt zich af, of er misstanden zijn op dit gebied.

De **V o o r z i t t e r** bevestigt zulks.

De heer **S a n d e r s** kan zich alleen dan, als dus de particuliere practijken in eenigszins belangrijke mate worden geschaad door die niet geoorloofde wijze, met zulke dwingende bepalingen vereenigen. Maar dan ook dwingend.

Met de uiteenzetting van den Voorzitter over het geoorloofde of behoorlijke der terugwerkende kracht kan spreker zich niet vereenigen. De concurrentie tusschen jonge leden of nieuwe leden, die deze poli-

klinieken wenschen op te richten met de ouderen, die die nu bij toeval al hebben, is een toestand van tweeërlei recht voor tientallen jaren, die spreker niet aandurft. Veel logischer lijkt spreker een overgangsmaatregel van een of twee jaren. Het zou de Maatschappij anders meer impopulair maken bij aspirant-leden en jonge leden dan noodig en wenschelijk is.

De Voorzitter zegt, dat men in deze materie meer dan ooit vertrouwen moet hebben in de leiding. Heeft men die niet, dan is dat erg te betreuren.

Wat de terugwerkende kracht betreft, handhaaft spreker zijn standpunt, daar er maar een paar poliklinieken in het land zijn met oude rechten. Wat die paar betreft, zal men wel slagen een overgangsmaatregel te vinden zonder dwang, als men de leiding dit wil overlaten.

In zake inkomengrens en contrôle leert de ervaring, dat, als we niet op dit oogenblik, juist op dit oogenblik, hiertegen optreden en de wapenen in de hand houden, die het ons mogelijk maken, poliklinieken te verbieden, waar wij die niet oirbaar achten, wij een aanzienlijke verslapping in het Maatschappij-gezag, waarvoor voorgaande spreker vreest, zullen krijgen. De ervaring van allen, die deze kwestie bekeken en er jarenlang mee omsprongen, is zoo, dat zij eenerzijds niet zien, dat het onmogelijk is, een inkomengrens te handhaven, anderzijds, dat het niet noodzakelijk zou zijn. Daarom moeten die poliklinieken zooveel mogelijk onder toezicht en contrôle der afdelingen worden gesticht.

Maar spreker is niet bereid, in deze vergadering al te beslissen over de wijze, waarop die dwingende bepalingen zullen worden genomen. Misschien weet een desbetreffende Commissie iets even logisch, doch eenvoudiger dan het belastingbiljet. We leggen ons dus vast op het principe, niet op de wijze van uitvoering.

Spreker handhaaft de meening van het H.B. wat ook de meening was van de vergadering in Utrecht, waar dezelfde zaak is aangenomen, dat er niets veranderd is sindsdien en wij inderdaad die 5 voorwaarden handhaven. Spreker zou anders voor zijn plaats geen verantwoordelijkheid verder willen dragen.

De heer Paesi is het ermee eens, dat de Mij. het kliniekwezen in de hand houdt. Spreker zegt, dat er wel veel instellingen zijn, als waarop

de heer Sanders doelde. Spreker vraagt te overwegen een overgangsbepaling naast overgangstermijn van b.v. 5 jaar. Spreker ziet anders het gevaar, dat jonge collega's buiten de Mij. zullen blijven.

Den Voorzitter zijn ze niet bekend, maar als het zoo is, is het een belangrijk feit. Spreker zal den heeren Sanders en Paesi de toezegging doen, de zaak te zullen bekijken en de volgende keer met volledige gegevens te zullen komen en te vertellen, hoe men de zaak denkt op te lossen.

De heer Visser stelt vast, dat hij en misschien de vergadering schommelt tusschen het inzicht van den voorzitter en van de heeren

Sanders en Paesi. Spreker meent, dat het goed zou zijn, als wij uitspreken, dat de wenschelijkheid bestaat, dat zoo spoedig mogelijk alle poliklinieken in dit kader komen. Dat beteekent, dat elk bonafide collega van nu af aan zijn uiterste best zal doen, aan de bedoeling tegemoet te komen. Hij kan overleg plegen met het D.B. hoe het geleidelijk in te voeren.

De Voorzitter heeft geen bezwaar tegen een motie in dien vorm.

De heer Schutte Sr. wekt op, alle verkeerde toestanden aan het H.B. te doen weten, dat kan niet alles weten; als wij het ze vertellen, ook al is het soms een vergissing, dan komt er helderheid.

De Voorzitter zegt nog eens, dat het om de bestaande poliklinieken gaat, als we nieuwe maatregelen gaan scheppen.

De heer Sanders wenscht niet nu al uit te spreken, dat we tot bestaande poliklinieken zeggen: „wij hebben geen terugwerkende kracht als wij bepalingen gaan scheppen”, want dat axioma erkent spreker niet. Spreker handhaaft, dat ook de oude poliklinieken onder deze dwingende bepalingen moeten vallen, zij het ook met overgangsmaatregelen.

Doch dit detail daargelaten, stelt spreker dus voor, het H.B. te verzoeken, gehoord zijne voorstellen, in eene volgende vergadering te komen met de uitwerking van deze gedachte, waarmede de vergadering zich eens verklaart. Intusschen blijft de toestand rechtens zooals die nu tot op dit oogenblik is.

De Voorzitter zou dus willen vaststellen, dat de vergadering de toelichting aanvaardt, zooals die hier in Bijlage V is gegeven voor wat betreft de toestemming voor het oprichten van nieuwe poliklinieken. Op de volgende vergadering zal men, naar aanleiding van de hier gevoerde besprekingen, komen met gegevens en inzichten van het H.B. inzake de terugwerkende kracht.

De heer Sanders vraagt, of dus het D.B. morgen toestemming zal weigeren aan iemand, die een polikliniek wil oprichten, omdat hij daarbij geen inkomengrens heeft?

De Voorzitter zegt ja.

De heer Sanders moet er dan tegen zijn, daar dit ver boven de macht gaat die spreker op het oogenblik aan het D.B. wenscht te geven voor zijn persoon.

De Voorzitter zegt, dat wij die bepaling al een jaar hebben en er onder werken.

De heer Sanders heeft de bepaling anders geïnterpreteerd. Dat kan spreker niet helpen.

De heer Sanders vraagt hem te vergunnen te zeggen, dat hij gelooft, dat de voorzitter abuis is. Niet spreker, doch de Raad van Beroep — en dat is het hoogste rechtscollege in de Maatschappij — heeft gezegd, dat dit niet juist was. Daaraan heeft niemand te tornen, ook niet het allerhoogste administratieve college in de Mij. Het H.B. en het D.B. hebben zich eenvoudig naar die uitspraak te schikken. Dat zegt spreker niet als lid van den Raad van Beroep, maar als lid der Mij. Waar blijft anders de rechtsorde. Op dit oogenblik is de toestand zoo, dat voor het hoogste rechtscollege in de Mij. is uitgemaakt, dat voor het verleenen van toestemming voor de exploitatie van een kliniek niet geëischt kan worden het voldoen aan deze verschillende bepalingen. Zoo blijft het tot het H.B. met wijzigingen komt. Nu vraagt spreker alleen gehoord deze discussie en het verschil van meening: laat deze volgens U en mij ongewenschte toestand even voortbestaan tot wij de zaak voldoende onder de oogen kunnen zien, tot we over de wijze van uitvoering een denkbeeld krijgen. Het gaat hier om dwingend recht. Wat is er tegen, vraagt spreker, deze toestand even te laten bestaan tot we het werkelijk uitmaken.

De Voorzitter kan niet inzien, dat de heer Sanders in zijne formeele bewering gelijk heeft, want spreker leest in het Bindend Besluit:

„Voor elke wijze van practijk-exploitatie, anders dan in de „particuliere practijk, behoeven de leden der Mij. toestemming „van of namens het H.B.”

Men kan dus het H.B., op grond van dit B.B. niet de toestemming onthouden om die poliklinieken te weigeren op grond, dat zij geen inkomengrens hebben. Nu mogen Raad van Beroep en H.B. verschillen van meening over de juiste interpretatie van een toelichting. Maar die toelichting houdt slechts een aanwijzing voor de leden in, op welke voorwaarde in het algemeen de toestemming gegeven wordt. Dan staat hierin, waar het verschil ligt tusschen de erkende poliklinieken en andere, waarvoor ook toestemming noodig is en die wij moeten geven en waarvan wij zullen bepalen, waarom die al of niet gegeven wordt. Spreker ontkent dus, dat het H.B. als een aanvraag komt voor oprichting van een polikliniek niet vrij en zelfstandig zou kunnen beslissen, op welke gronden de goedkeuring wordt gegeven of onthouden.

De heer Sanders zegt, dat de vorige spreker gelijk zou hebben, indien men niet zelve de bepalingen, waaronder die toestemming verleend wordt, of onthouden, in de Algemeene Vergadering van Januari 1933 in Utrecht had gebracht. Toen heeft de voorzitter zelf dat chapter van het H.B. losgelaten door aan de vergadering te zeggen: „Weet, dat wij onder deze voorwaarden toestemming zullen verleenen of onthouden”. Die toelichting op deze wijze in de vergadering gebracht, heeft rechtskracht. Het zou geen goede vorm van bestuurskracht wezen, als het H.B. zich beroept op: Er staat niets, wij mogen doen, wat wij willen.”

De Voorzitter zegt, dat in de toelichting staat, dat poliklinieken en dergelijke inrichtingen de toestemming van het D.B. behoeven met

beroep op het H.B., dat in hoogste instantie beslist, bij meeningsverschil. Nu kunnen er tal van redenen zijn, waarom een dergelijke goedkeuring wordt onthouden. Welke van die voorwaarden moeten dan vallen onder die vijf en welke eventueel niet? Moet behandeling of systematische grondslag niet geëischt worden voor een kliniek? We hebben het nooit anders bedoeld. Waar blijven anders mijn voorwaarden, waaraan ik moet voldoen? De collega's vragen elken dag toch, of ze een polikliniek mogen oprichten en dan zeggen we wel of niet, al naar wij meenen. Spreker moet toch eenigen grondslag hebben voor die goedkeuring, of men die nu zoekt in die 5 punten, of in eenige punten, die het H.B. niet heeft gegeven in de toelichting, dan stelt spreker de zaak precies omgekeerd, dat spreker vrij is in het H.B. om te beslissen. Daarom is spreker de interpretatie van den heer S a n d e r s volmaakt onbegrijpelijk. Maar aangenomen, dat men die wil construeeren, dan zegt spreker men late hem vrij, want spreker moet een maatstaf hebben.

De heer S a n d e r s zegt, dat die niet mag liggen in die bepalingen, die speciaal, volgens de meening van het hoogste rechtscollege, in de Mij., geconstrueerd zijn voor klinieken, die *erkend* zijn.

Als de heer P a e s i vraagt, betr. verschil in toestemming tot nu toe gegeven en die in de toekomst, zegt

de V o o r z i t t e r, dat er bedoeld was, dat instellingen, die aan dergelijke voorwaarden voldoen, een praedicaat zouden kunnen hebben „erkend door de Maatschappij”. De Raad van Beroep heeft het zoo gelezen, dat het H.B. goedkeuring verleent aan een aanvraag voor een polikliniek, maar wil de aanvrager ook hebben het praedicaat „erkend” dan moet hij aan deze voorwaarden voldoen, wat niet de bedoeling was van het H.B.

De heer P a e r l gelooft in dezen den voorzitter te moeten bijvallen. We zien duidelijk staan, dat het H.B. in hoogste instantie kan beslissen. Wanneer dit dus meent op bepaalde gronden, die toestemming te weigeren, is het daartoe voldoende gerechtigd.

Het heeft alleen in de toelichting van de vorige vergadering aangegeven, ongeveer volgens welke richtlijnen het een weigering zal geven. Als dus de Raad van Beroep meent, dat een aparte erkenning noodig is, voor „erkende poliklinieken”, en daarvoor die punten zouden gelden, sluit dat niet in, dat het H.B. niet het recht heeft op bepaalde punten toestemming te weigeren, wanneer niet het praedicaat gevraagd wordt.

Wat betreft de terugwerkende kracht, wensch spreker op dit oogenblik de zaak niet geheel los te laten. We moeten den vorm vinden, dat het H.B. op het oogenblik de zaak in handen kan houden. Want de klinieken rijzen uit den grond, en als ze zonder toestemming van het H.B. opgericht kunnen worden, zitten wij in de zomervergadering voor ontzettende moeilijkheden bij het regelen.

De V o o r z i t t e r zegt, dat de ervaring heeft geleerd, dat het

laatste jaar zonder bezwaar in den tegenwoordigen vorm wordt gewerkt. We laten alles, zooals het tot vandaag is geloopt. We zullen den geheelen toestand (het deel van Bijlage V onder de streep) met de overgangsbepalingen op de volgende vergadering voorleggen. Het H.B. gaat rustig door met al of niet goedkeuren en wij zullen, na informatie, omtrent het bestaan van klinieken in ons land, de kwestie nader overwegen, evenals het scheppen van overgangsbepalingen.

Spreker vraagt, of iemand er bezwaren tegen heeft.

De heer *Holthaus* vraagt, of het H.B. heeft overwogen, of een bepaling wenschelijk is, dat aan de poliklinieken alleen Mij.-leden mogen werken.

De *Voorzitter* zegt, dat daaraan aandacht wordt geschonken, maar dat uitzonderingen denkbaar zijn.

De heer *Berman* vindt punt 3 niet noodzakelijk; als een collega het niet noodig heeft, gaat hij geen polikliniek houden. Het houden is een anti-reclame object.

Spreker acht welstandsgrens beter dan inkomengrens.

Het is heel iets anders, of een arbeider met gezin *f* 1600.— inkomen heeft, dan wel iemand zijn geld in huizen belegd heeft, waarvan hij *f* 1600.— netto inkomen trekt.

De *Voorzitter* geeft spreker in overweging, met den heer *Sanders* te spreken.

De heer *Visser* stelt de volgende motie voor:

„De Algemeene Vergadering der Nederlandsche Maatschappij
 „tot Bevordering der Tandheelkunde te Utrecht op 27 Januari
 „1935 gehouden,
 „gehoord de discussie in verband met de voorstellen in zake
 „praktijk-exploitatie anders dan in de particuliere praktijk,
 „overwegende, dat in bestaande toestanden niet steeds onmiddellijk
 „verandering kan worden gebracht, dat deze toestanden echter
 „voorzoover in strijd met de vastgestelde regelen, zoo spoedig
 „mogelijk hiermede in overeenstemming moeten worden gebracht,
 „spreekt den wensch uit, dat alle leden der Maatschappij die poli-
 „klinieken exploiteeren er naar streven zoo spoedig mogelijk de
 „organisatie van hun poliklinieken aan de bovenbedoelde regelen
 „aan te passen.”

Nu niemand op- of aanmerking heeft naar aanleiding van het voorstel inzake het polikliniekwezen, voert spreker het van de discussie af, en komt alleen de motie-*Visser* straks ter tafel.

Spreker stelt eerst aan de orde:

XV. *Verkiezing leden der C.Z.C.*

Deze bestaat op het oogenblik uit de heeren Salomons, Van Eupen, Paerl, P. Blaauw en Van der Mey de Bie, die herkiesbaar zijn.

Mej. Avis en de heeren Van der Linde en Van Heemskerck Düker vormen het stembureau.

De uitslag is, dat uitgebracht werden 72 stemmen; de H.H. Blaauw 68, Salomons 67, Van Eupen 67, V. d. Mey de Bie 66, Paerl 64, zoodat de C.Z.C. met overgrootte meerderheid werd herbenoemd.

De Voorzitter feliciteert de heeren met eenige vriendelijke woorden.

De motie Visser wordt aangenomen. De Voorzitter dankt den heer Visser. De Voorzitter zegt, dat deze motie los staat van zijne toezegging, dat de vergadering de volgende keer deze geheele materie, ook over de terugwerkende kracht, weer voor zich krijgt.

XVI. *Plaatsbepaling der volgende algemeene vergadering.*

Dit wordt aan het H.B. overgelaten.

XVII. *Rondvraag.*

De heer Mijnarends vraagt naar een cursus, waar men voor tandarts opgeleid wordt te Utrecht naast het tandheelkundig Instituut.

De Voorzitter deelt mede, dat een schrijven hieromtrent is binnengekomen van de Tandheelk. Studentenvereniging „John Tomes”, waarin bestuursmaatregelen werden verzocht.

Het feit is juist, en de brief is ook gericht tot de docenten-lectoren, tot de faculteit, tot curatoren, en tot Minister van Onderwijs. In den brief wordt gewezen op het bestaan van een opleidingscursus buiten het Instituut, die pretendeert op snellere wijze dit onderwijs te kunnen geven. De Vereniging heeft daartegen bezwaar.

Het D.B. heeft het schrijven in handen gesteld van de O. en E.-Commissie om hierover te rapporteeren. In een volgende vergadering zal van het besluit van het D.B. mededeeling geschieden.

Intusschen kan spreker volledigheidshalve mededeelen, dat er geen lid onzer Maatschappij is, dat zich persoonlijk iets te verwijten heeft.

De heer Henry zegt, dat een collega in het ziekenfonds bij ziekte een waarnemer kan hebben, die geen lid is van de Maatschappij. Spreker wil voorstellen, een besluit te nemen, dat „waarneming” alleen kan plaats hebben door Maatschappij-leden.

De Voorzitter heeft geen bezwaar, dit in de eerstvolgende H.B. vergadering te bespreken.

De heer Paesi geeft in overweging, in de overeenkomst met de Vereeniging van Laboratoriumhoudende Tandtechnici de credietverleening vast te leggen, zoodat de laboratoria alleen voor tandartsen werken, als zij contant, of op korten termijn betaald worden.

De Voorzitter zegt, dat dit punt de volle aandacht heeft van de commissie, evenals andere moeilijkheden.

De heer Göttlich bespreekt de enquête van de Commissie voor bestudeering van het honorarium-vraagstuk, die hij onuitvoerbaar vindt. Spreker vraagt toezicht van H.B. of D.B. op enquêtes. Hij juicht verzending met andere officieele stukken, zooals hier geschied is, toe.

De Voorzitter zegt toe, het enquête-vraagstuk te zullen bekijken. Spreker geeft den heer Göttlich in overweging zich met de Commissie in verbinding te stellen, wat deze toezegt.

De heer Teulings signaleert, dat enkele collega's op hunne declaratie vermelden: plus 4 % omzetbelasting. Spreker meent, dat dit niet is conform onze standing en verzoekt hierop te wijzen in den brief, die aan de leden gezonden zal worden inzake de omzetbelasting.

De heeren Pool, Sanders, Schutte voeren hierover nog het woord.

De Voorzitter zal er een dankbaar gebruik van maken.

De heer Paerl wijst op de concurrentie, die het Tandheelkundig Instituut te Utrecht door zijn goedkoope, of gratis behandelingen veroorzaakt. Dit is gebleken bij de laatste onderhandelingen met de tandartsen aldaar over het ziekenfonds-vraagstuk. Spreker wil de O. en E.-Commissie verzoeken, deze lastige kwestie eens onder de oogen te zien.

De Voorzitter verzoekt den voorzitter der O. en E.-Commissie daarover in de Commissie na te denken.

De heer Van Hasselt geeft, namens den heer Van der Velde, in overweging, eens na te gaan de wenschelijkheid en mogelijkheid om bij de inspectie der volksgezondheid een tandarts officieel als inspecteur toegevoegd te krijgen, wegens de uitbreiding der werkzaamheden op sociaal gebied.

De heer Visser brengt den Voorzitter hulde. (applaus)

De Voorzitter dankt voor de vriendelijke woorden en sluit de vergadering te 1 ure.

J. BERKENBOSCH BERENDS.

B. H. DE BEER.

J. A. SALOMONS.

OMZETBELASTING.

Ter voorkoming van verdere misvattingen, meenen wij goed te doen nogmaals een volledige opgave te verstrekken van de regeling der Omzetbelasting voor tandartsen, zooals deze door Z.E. den Minister van Financiën is vastgesteld :

- I. Omzetbelasting is alleen verschuldigd van uitneembare prothesen. (Extracties vallen *buiten* de O. B.).
- II. Van de *helft* van het bedrag, dat de patiënt voor een prothese (exclusief extracties) verschuldigd is, wordt 4% Omzetbelasting geheven. In het geval echter, dat voor een prothese een vast bedrag (inclusief extracties) in rekening wordt gebracht, mag van dit bedrag 10% voor de extracties worden afgetrokken en wordt van de *helft* van het resterende bedrag eveneens 4% Omzetbelasting geheven.
- III. Reparaties, rebasing, overzetting, enz. vallen *buiten* de O. B.
- IV. Van uitbreiding van prothesen, waarbij dus nieuwe elementen worden toegevoegd, wordt eveneens van de *helft* van het verschuldigde bedrag 4% O. B. geheven.

Namens het Hoofdbestuur,

J. A. SALOMONS,

Secretaris.

Candidaten voor het lidmaatschap.

Eventueele bezwaren moeten binnen vier weken worden ingediend bij den Secretaris der Maatschappij. — (art. 2 H.R.).

A. van Gastel, Slikkerveer,	(afd. Rotterdam en O.).
Mw. P. J. H. v. Asperende Boer-
de Raadt, Amsterdam,	(afd. Amsterdam).
K. E. vander Veen, Middelburg,	(afd. N. Brabant-Zeeland).
H. Th. J. Minkes, Waalwijk,	(afd. N. Brab.-Zeeland).
G. Wijkes, Kampen,	(afd. Overijssel).
P. J. T. ten Have, Maastricht,	(afd. Limburg).

De Alg. Vergad. der Maatsch. zal plaats hebben op 28 en 29 Juni.

EENIGE GEGEVENS EN WENKEN.

1. Het algemeen secretariaat der Maatschappij is gevestigd Anton Mauvelaan 9, Bussum, telef. 3225.

2. Voor assistentie, waarneming of overname van praktijk zich uitsluitend te wenden tot het Bemiddelingsbureau. Leidster: Mej. Chr. D u l l e m o n d, Heerenstraat 46, Utrecht.

3. De Redactie van het Tandheelkundig Jaarboekje is gevestigd Anton Mauvelaan 9, Bussum.

4. Het Incasso-bureau van de maatschappij staat onder leiding van Mr. G. H. E. N o r d T h o m s o n, Turfmarkt 8, Leiden.

5. De penningmeester van het steunorgaan der Mij. is J. J. B a c k e r D i r k s, Hoogstraat 219a, Rotterdam. Gelden te remitteren aan de Twentsche Bank, rekening letter S van J. J. B a c k e r D i r k s of de postrekening van den penningmeester nr. 248849.

6. Aanvragen voor de ongevallen- en ziekteverzekeringsspolis op de speciale Maatschappij-voorwaarden, te richten aan de directie der verzekeringsbank: de Nieuwe Eerste Nederlandsche, Prinsessegracht 13, den Haag.

7. Den leden der Mij. wordt dringend verzocht geen persoonlijke besprekingen met een ziekenfonds te voeren, alvorens vooraf inlichtingen te hebben ingewonnen bij de betreffende afdeeling-ziekenfondscommissie. — Dit voorkomt latere moeijelikheden!

8. Collegae, die het voornemen hebben een praktijk over te nemen, waaraan een ziekenfonds-praktijk verbonden is, worden, in hun eigen belang, aangeraden, alvorens daartoe over te gaan, inlichtingen in te winnen bij de Centrale Ziekenfonds-Commissie.

9. Het secretariaat der Centrale Ziekenfondscommissie is gevestigd bij W. v a n E u p e n, van Bijleveldsingel 1, Nijmegen.
